

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Вишиван Б.М.

студентка;

Шилепницький П.І.

*доктор економічних наук, професор,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Глобалізація економіки – це процес перетворення всього цивілізованого світу в єдину економічну систему, і поступове стирання кордонів між державами для фінансів. Вона є не просто продовженням і прискоренням багатівікового процесу інтернаціоналізації, не просто розширенням сфери його дії, а процесом переходу світового економічного простору до якісно нового стану [1, с. 18].

Глобалізація світової економіки почалася приблизно в 1990 році, коли уряд Радянського Союзу нарешті почало співпрацювати зі світовими країнами. Після розвалу Союзу цей процес посилювався ще більше і придбав дійсно глобальний характер. Звичайно, навіть зараз є держави, які проти глобалізації, і активно відгороджуються від зовнішнього світу (найяскравіший приклад – Північна Корея), проте їх небагато [2, с. 212].

Основні причини, які впливають на глобалізацію економіки:

1. Відкриті кордони. В тій чи іншій мірі всі межі між переважною більшістю держав є відкритими, тобто можна потрапити з однієї країни в іншу. Використовують для ведення міжнародного бізнесу, міжнародної торгівлі тощо.

2. Розвинені транспортні шляхи. Якщо в минулому люди витрачали місяці, а то й роки на подорожі з однієї держави в іншу, то зараз є маса можливостей зробити це набагато швидше. Авіаперельоти, розвинена залізнична мережа, водний транспорт – все це прискорює процес міжнародної торгівлі.

3. Необхідність в імпортних ресурсах і товарах. Немає жодної країни, в якій є абсолютно все, тому міжнародна торгівля природне явище, яке було ще давним-давно, і з розвитком транспорту набуло більш глобальний характер.

4. Міжнародні корпорації. Будь-яка компанія прагне до зростання, наростити обсяги, завоювати нові сфери впливу. Таким чином, перетворення в міжнародну корпорацію – це природний, новий етап її розвитку, коли ринку однієї держави вже недостатньо. Міжнародні компанії як ніхто інший сприяють глобалізації, тому що виробляють і реалізують свою продукцію в різних країнах.

5. Політичне співробітництво. В результаті політичних союзів держав з'являються і можливості для міжнародної торгівлі, іншого роду економічного співробітництва. Тому процес глобалізації економіки найбільш виражений в країнах, які тісно пов'язаних одна з одною (ЄС, наприклад).

Отже, глобалізація відбувається сама собою, без якогось стороннього втручання, а значить її практично неможливо зупинити, тільки лише за допомогою цього самого втручання, причому досить значного.

Чим корисна глобалізація економіки? До переваг глобальної економіки можна віднести:

1. Більше доступної продукції. У будь-якій країні з досить високим рівнем глобалізації величезний асортимент доступних товарів в абсолютно різних сферах: харчування, електроніка, транспорт, побутова техніка і т. д.

2. Можливість вести бізнес за кордоном. У підприємців більше немає обмежень по області ведення бізнесу, вони можуть вибирати будь-яку країну в якості партнера, постачальника або ринку збуту, можуть будувати міжнародну компанію.

3. Обмін досвідом та технологіями. Глобалізація дає можливості до обміну корисним досвідом, знаннями і технологіями.

4. Розподіл ресурсів. Є країни з вузькоспеціалізованими сферами діяльності. Там нерідко виникає дефіцит певної продукції, і глобалізація дозволяє подолати його шляхом міжнародної торгівлі.

5. Кооперація. При відсутності міжнародної торгівлі в достатньому обсязі, країни в тій чи іншій мірі занурюються в натуральне господарство, просто щоб не настав голод чи інший дефіцит важливих продуктів. При глобалізації економіки є можливість зосередитися на тому, що виходить найкраще, а решту отримувати в результаті торгівлі. Це підвищує загальну якість продукції, тому що кожен займається тим, що у нього добре виходить.

Підкреслюючи позитивний характер глобалізації для розвитку глобальної економіки, необхідно разом з тим відзначити і ті негативні наслідки, які вона матиме як для окремих країн, так і для світу у цілому, не лише для бідних, але й для багатих країн. Ось основні з них:

– Конфлікти. У світі, схильному до глобалізації, завжди знайдуться лідери, які будуть боротися за сфери впливу. Нерідко це переростає в війни, або ж просто ускладнює економічний розвиток.

– Світові кризи. Тільки при глобалізації економіки криза в одній з країн може торкнутися більшу частину світу, тому що економіки сильно пов'язані.

– Шахраї. Глобалізацію активно використовують різного роду аферисти, користуючись тим, що повноваження однієї держави закінчуються її кордонами. Так, творець якої-небудь фінансової піраміди може бути злочинцем в одній державі, де він цю піраміду створив і розвалив, і законослухняним громадянином в іншій. На жаль, але глобалізація допомагає не тільки «білій», а й «чорній» економіці.

Недоліків як і переваг досить мало. Вся справа в тому, що більшість наслідків процесу глобалізації економіки – неоднозначні, кожен розсудить їх по-своєму, тому що одним вони допомагають, іншим же – зовсім навпаки.

Тому слід виділити ще одну категорію: **спірні моменти** в глобалізації економіки, серед яких:

1. Глобальна конкуренція. В результаті глобалізації збільшується конкуренція як між країнами, так і між компаніями будь-якого розміру. З одного боку – це добре, тому що конкуренція стимулює працювати над більш якісною продукцією, над зниженням ціни тощо, з іншого ж – багато хто не витримують конкуренції. Це призводить до кризи, безробіття, іноді навіть до голоду.

2. Офшорні зони. Деякі держави мають вкрай лояльні закони в плані оподаткування, а також невидачі конфіденційної інформації урядовим структурам інших держав. Цим користуються шахраї, проте часто офшори стають корисними і чесним компаніям, для більш ефективного управління власними фінансами. Тому питання з офшорами – неоднозначне.

3. Спекуляція. Добре це чи погано, коли люди роблять статки, торгуючи валютою або акціями на міжнародному ринку, заробляючи на злетах й падіннях. Неоднозначне питання...

4. Міжнародні корпорації. Добре це чи погано, коли одна корпорація має іноді навіть більше впливу і засобів, ніж середніх розмірів держава?

5. Витік кадрів. Найбільш компетентні фахівці, безумовно, будуть шукати для себе максимум можливостей. Як результат, відбувається витік цінних кадрів з менш розвинених країн – у більш розвинені. Це підсилює дисбаланс між державами, коли одні отримують всіх цінних фахівців, а інші – залишаються лише з низьким і середнім рівнем кадрами.

6. Дешева робоча сила. Багато компаній з високорозвинених країн, для зниження вартості своєї продукції, розміщують виробничі центри в державах з дешевою робочою силою. Наприклад, в державах Третього Світу в Африці, або в Китаї, де висока щільність населення. З одного боку – це знижує вартість продукції, і відповідно вигідно споживачу і компанії. З іншого – люди отримують досить невелику плату за працю і сильно відстають від іноземців, що їм самим не вигідно.

7. Підробки. Варто лише з'явитися продукції якогось відомого бренду, як тут же починають «клепати» підробки за нижчою вартістю. Погано це чи добре? Знову ж таки, все залежить від точки зору. Для споживачів з невеликим достатком – добре, тому що вони можуть отримати популярний «бренд» за куди меншу вартість, і часом такої ж якості. Для компаній, в чиїх руках патент на авторські права – безумовно погано.

Отже, глобалізація економіки – вкрай неоднозначне явище, але в той же час воно неухильно розвивається. Можна довго міркувати про те, чи потрібна вона чи ні, але факт залишається фактом: глобалізація є, і викликана природними причинами. Мало того, що сама глобалізація – неоднозначна, так ще й конкретні її наслідки не можна назвати хорошими чи поганими. Комусь це вигідно, комусь – ні, звідси і всі суперечки...

Список використаних джерел:

1. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: монографія / Тимур Валерійович Кальченко. – К.: КНЕУ, 2006. – 248 с.
2. Радзівська С.О. Глобальна економіка: конспект лекцій для студентів економічних напрямів підготовки усіх форм навчання / С.О. Радзівська. – К.: «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. – 344 с.

Владикін Р.Д.

студент,

*Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ

Фармацевтична промисловість – одна з найскладніших галузей хімічної індустрії, відрізняється великою кількістю підгалузей, високим рівнем НДДКР і величезними капітальними витратами. Продукція сучасної фармацевтичної промисловості набуває все більшого значення для охорони здоров'я постійно зростаючого населення планети. Дана галузь відрізняється високими темпами зростання виробництва і прибутку, при цьому зростання попиту на лікарські препарати в світі і в окремих країнах практично не залежить від підйомів або спадів в економіці. Фармацевтична галузь є одним з важливих секторів світової економіки.

Світовий фармацевтичний ринок являє собою приклад олігополістичного ринку: в його рамках надзвичайно великий вплив робить деяку кількість найбільш великих його гравців – виробників лікарських засобів, об'єднаних в умовний картель під назвою «Big Pharma», що володіють доходами понад 3 млрд доларів і витратами на наукові дослідження і розробки – понад 500 млн доларів на рік. Більш того, десять найбільших компаній, незмінні лідери фармацевтичної індустрії, представлені в цьому списку, протягом довгого часу утримують ринкову частку, сукупно перевищує третину всього світового ринку фармацевтичних препаратів. Як свідчать статистичні дані, середні витрати на ліки на душу населення різні. В Японії вони складають 506 дол. США на рік при середній тривалості життя 82,15 років (78,7 – у чоловіків; 85,6 – у жінок); в Греції – 677 дол. США при середній тривалості життя громадян в цій країні 79,5 років (76,9 – у чоловіків і 82,1 – у жінок); в США – 878 дол. США при середній тривалості життя 78,1 року (75,2 – у чоловіків; вісімдесят першого жінок); в Росії – 240 дол. США при середній тривалості життя громадян 66,05 років (59,1 – у чоловіків; сімдесят третьої жінок) [1, с. 120].

Зараз найбільш наукомісткої і прибутковою сферою фармацевтичної галузі має переваги розвиненого сегмента R & D, є біотехнологічна. У світовій